LIET. BIBLIOTEKOS TARNYBOS
ROVARA

J. Paulino

Žinios

SEMANARIO LITUANO Noticias

Dir. Proprietario Responsavel: Acacio Antunes Marques — Redação e Administração: Av. Tiradentes, 1030 — Tel. 37-5614 — Preço Cr.$ 3,00

ĮSTEIGTOS 1947 M. São Paulo, 1957 m. Birželio mėn. (Junho) 29 d. Nr. 444

Naujausios TELEGRAMOS

— Iš Londono pranešama, kad Anglija, Prancūzija ir JAV nutarė duoti dar du metu laiko S. Rusijai dėl Rytų ir V. Vokietijos sujungimo. Šis nutarimas sukėlė S. Rusijoj didelį susirūpinimą.

— Kaire ir Amane vyksta arabų valstybių vadų pasitarimai. Egiptas, Sirija, Jordanija ir Saudo Arabija siekia vėl atgaivinti arabų sąjungą prieš Izraelį. Šiuo metu santykiai yra pašliję, juos skaldo sovietai ir vakariečiai.

— Gen. Franco, beteisindamas savo diktatūrą, kuri tęsiasi jau 20 metų skelbia, kad tik jo valdžia galinti apginti Ispaniją nuo tarptautinio komunizmo ir užtikrinti laisvę ispanams katalikams. Bet studentų sąjudis prieš diktatūrą vis plečiasi.

— Amerikoje ir Anglijoje mokslininkų tarpe eina judėjimas dėl atominių bombų bandymų uždraudimo. Mokslininkai reikalauja, kad atominė energija būtų daugiau naudojama taikos reikalams.

— Prancūzijai didelį susirūpinimą kelia nuolat didėjanti teroristų banga Argelijoj ir kitose vakarų Afrikos vietose.

— V. Vokietijos min. Adenauer vykdamas į JAV pareiškė, kad vokiečių tauta nori ramaus gyvenimo ir daugiau niekad nekels karo, o visus ginčus su kaimynais spręs susitarimo keliu.

— Maskvoje buvo sušaukti ten esantieji kitų šalių laikraščių įgaliotiniai ir jiems pranešta, kad SSSR vyriausybė sudarė komitetą palaikymui kultūrinių ryšių su užsieniu. Jos pirm. A. Žukov, buvęs «Pravda» vicesekretorius. Dedama pastangos panaikinti «Geležinę uždangą».

Brazilijoj

— Porto Alegre miesto ligoninėje padaryta akių operacija 8 metų mergaitei Atair Araujo Medeiros, kuri buvo akla iš prigimties. Pakeistos jos akių ragienos corneas. Ir birželio 2 d. prarėgėjo.

— Brazilija ir JAV susitarė, kad šiemet Brazilija pristatys 600.000 tonų mangano, o JAV įrengs didelį uostą Amazonės upėje ir nuties per miškus 190 klm. geležinkelį. Numatoma, kad 1958 m. geležies rūdos ir mangano eksportas padvigubės.

— Prez. Juscelino Kubitschek pasirašė dekretą, pagal kurį 20% visų pajamų gautų keičiant valiutas iki 1956 m. gruodžio 31 d. paskiriama parėmimui žemės ūkio. Didžiausios sumos skiriamos kavos ūkio pagerinimui, pirkimui trąšų ir žemės ūkio mašinų.

— Nuo 1956 m. spalio mėn. japonų laivas «Toko Maru» remiant Brazilijos vyriausybei, tyrinėjo žvejybos galimybes pietų Atlante. Tyrinėtojai praneša, kad Brazilijos vandenyse yra daug daugiau rūšių alumo negu Kinijos jūroje.

— Amazonės estade gaminama guma, kaučukas, gvarana, paros kaštonai. 1955 m. šių produktų gamyba siekė 23.240 tonų, vertė 370 mil.krz Gumos pagaminta 6.613 tonų už 200 mil. krz., kaštonų — 12.520 t. už 131 mil., gvaranos — 283 217 kg. už 18 mil.

— Brazilijos vyriausybė patiekė parlamentui valstybės biudžetą 1958 metams. Biudžetas turėsiąs virš 9 milijardų kruzeirų deficito, kurio padengimui valdžia yra numačiusi pakelti muitą.

— Brazilijoj norima įsteigti naujas bankas «Banco Hispano Brasileiro».

Iš visur

— Lenkijos kardinolas Wyszynski po ilgesnio apsilankymo Romoje, grįžo atgal į Varšuvą. Jam pasisekė išgauti iš komunistinės lenkų valdžios nemažą koncesijų katalikų bažnyčiai.

— 1958 m. žada į Braziliją atvykti Japonijos premijeras Nobosuke Kishi. Mat ateinančiais metais sukanka 50 metų nuo japonų imigracijos į Braziliją.

— Iš Pekino pranešama, kad dėl ekonominių sunkumų K. Kinija sumažino savo kariuomenės skaičių ir apkirpo ginklavimuisi skirtas pinigų sumas.

— Bulgarijoje eina didelis «valymas» komunistų partijoje. Suimta daug žymių komunistų veikėjų bei aukštų valdininkų.

— V. Vokietijos kariuomenės vadovybė yra susidomėjusi naujų ispanų gamybos šautuvu, kuris sveria tik apie 5 kg. ir gali iššauti 600 šovinių per minutę. Ispanai laukia didelio užsakymo iš Vokietijos.

— Pragoje plačiai paskleisti slapti atsišaukimai, kuriuose skelbiama ištrauka iš čekoslovakų komunistų vado Gotvaldo kalbos pasakytos 1929 m. kada Čekoslovakija buvo demokratinė valstybė. Toje kalboje tarp kitko sakoma «Stokime į kovą už spaudos, susirinkimų ir streikų laisvę»

— Portugalijos prez. Craveiro Lopes jau grįžo į Portugaliją. Atsisveikinimo iškilmės įvyko Recife mieste. Viešėdamas Brazilijoj, Portugalijos prezidentas pasirašė naują draugingumo sutartį, pagal kurią brazilai ir portugalai turi abiejų šalių pilietines teises.

ATIDARYK
VIENA
EVEREST
cigaretę
ir palygink su
bet kuria kita,
įsitikinsi kad,
EVEREST
yra iš rinktinio
tabako.

gaminys CARUSO

Tunelis po La Manšu

D. Britaniją nuo Europos skiria gana platus La Manšo sąsiauris. Kitoj pusėj La Manšo yra Prancúzija ir Belgija. Jau 1750 m. inž. Desmarets, prancúzas sudarė planus ilgo plataus tunelio, kuris sujungtu Calaiso miestą Prancùzijoj su Folkestonu Anglijoj.

Jis skelbė, kad ateityje anglai su prancùzais susisieks gražtu plačiu, žibalinėmis lempomis apšviestu keliu einančiu gyliai po jùros dugnu. Šią įdėją vėl atgaivino Napoleonas. Tas karo genijus manė, kad per tokį tunelį būtų galima užpulti britus. Bet užėjęs sunkús laikai Prancúzijai jo planus sukliudė.

Tunelio kasimo klausimas buvo keliamas dar kelis kartus, buvo sudaryta ir jo kasimo benrove, bet vis nieko neišeidavo. 1881 m. «Channel Tunnel Company» įvykdė pirmuosius bandymus. Prie Douvreso miesto Anglijoj buvo iškastas 50 m. gilumo šulinys ir atidaryta ten 1.500 metrų galerija. Iš kitos pusės, Prancúzijoj buvo iškastas 60 m. šulinys ir 2.000 mt. galerija. Bet įsikišo anglų kariuomenės vadovybė ir darbus sukliudė.

Bandymai buvo dar 1918 ir 1930 m. Pagaliau 1957 m., vėl nutarta vykdyti tunelio kasimą. Jį finansuos «Technical Studies Inc», mišri anglų, prancùzų ir amerikonų kompanija. Tunelis eis 110 m. gilumo nuo vandens paviršiaus ir nemažiau 40 m. nuo jùros dugno. Jis turės 50 km ilgio ir kainuos 100 bilijonų frankų. Tikimasi, kad jo atidarymas įvyks 1962 metais.

Lietuviška

SPAUSTUVE

BALTICA

Įsteigta 1938 metais

Aleksandras Bumblis

Atlieka įvairiausius spaudos darbus pramonei ir prekybai, greitai ir prieinamiausiomis kainomis.

AV. TIRADENTES, 1030

Tel. 37-5614

SÃO PAULO

— Lietuvis gavo patentą. Staliui Juozui Normantui Londone suteiktas patentas už ypatingą kėdžių gamybos patobulinimą. E

— Ir Kiprą Petrauską privertė žygiuoti gegužės 1 dienos eisenose Vilniaus gatvėse. E

— **Kai gero drabužio reik,**
Pas savo tautietį eik! —

SIUVĖJAS

Juozas Karpavičius

Av. São João, 233 **S. Paulo**

Lietuviai Prancúzijoj

Prancùzijoje prískaitoma virš 1.000 lietuvių, registruotų PLB-néje. Jų tarpe yra 772 suaugę ir 263 vaikai. Svarbiausiu bendruomenės uždaviniu laikomas lietuvybės išlaikymas. Buvo ruošiami susirinkimai lietuvybės išlaikymo temomis, įsigyta patefonas, lietuviškų plokštelių, panaudota visos tautinės ir tikybinės šventės savitarpiniam draugavimui ir tautinių papročių puoselėjimui. Įkurta kultūriniai židiniai, suorganizuota vaikų atos togos.

Savo krašto pažinimui bei lietuvių kalbos puoselėjimui 60-šeimų užsakyta vaikų laikraštis «Egluté». Praplésta ir «Europos Lietuvio» prenumerata. Kiekviena apylinkė gauna «Lietuvių Dienas», «Margutį», «Darbininką» ir kitokią spaudą. Plečiama bendruomenės centrinė biblioteka. Socialinėje srityje t. k. buvo teikiamos paskolos. Per metus išskolinta 139.500 frankų. PLB krašto tarybos pirmininkas yra pulk. J. Lanskoronskis, valdybos pirmininkė — O. Bačkienė, vicepirmininkas ir iždininkas kun. J. Petrošius, sekretorius P. Klimas jr. Revizijos komisiją sudaro E. Turauskienė, V. Venskuvienė ir E. Vaiciekauskas. E

Pasinaudokite reta proga

Įsigyt. papuošimui savo buto, įvairiose Europos ir Pietų Amerikos parodose premijuoto lietuvių dailininko su kurtais paveikslais. kurie beveik visi nauji ir niekur dar nebuvo parodose rodyti. Išvažiavimo iš Brazilijos proga parduodu juos žymiai papiginta kaina, pradedant nuo 300 cruzeirų.

Kreiptis bet kuriuo laiku, Rua Marques de Itu 69, fundos, pirmas ir kampinis namas iš kairės išeinant iš P. da Republica. Dail. A. Kairys.

Sandelis statybines medžiagos

Plytos, žviras, kalkės, cimentas čerpės, triubos. durys, langai, dažai ir medis.

IRMÃOS CORALOV LTDA.

Atstovas Keramikos São Caetano gaminių Vila Zelinai ir Vila Alpinai.

Rua Costa Barros, 20 — Vila Alpina — São Paulo

Caixa Postal, 7826

Klausykis S. Paulo Liet. Kultûrinės Radio Programos

Iš Radio 9 de Julho, kiekvieną sekmadienį nuo 18,00 val., banga 540 klc.

Lietuviškas žodis radio bangomis tol bus girdimas, kol jį rems susipratę lietuviai.

Radijui paramą galima įteikti finansinės komisijos nariams asmeniškai arba siunčiant per paštą finansų komisijos iždininko p. Petro Šimonio, ar kun. P. Ragažinsko vardu šiuo adresu: Caixa Postal 4118 São Paulo.

Kolchozininkas

Kolchozinėje santvarkoje pirmoje eilėje eina «valstybė», o kolchozininko buities aprūpinimas pastatytas paskutinėn vieton Iš sovietinių pranešimų galima susidaryti maždaug tokį Lietuvos kolchozų pajamų paskirstymo eilę:

1. Prievolės valstybei. 2. Prievolės (gaminiais) MTS-tims už «techniką». 3. Valstybiniai ir kitokie mokesčiai. 4. Draudimų mokesčiai. 5. Sėklų ir pašarų fondai. 6. Nedalomi kolchozų piniginiai fondai. 7. Kolchozų administracijos išlaidos 8. Kitokie fondai ir išlaidos. 9. Kolchozų pajamų likutis padalinamas kolchozininkams pagal išdirbtus darbadienius.

Ne visur lygus tas likutis. Viename kolchoze vienas antras rublis už darbadienį, kitame — nė kapeikos. Vienur keletas kilogramų grūdų, kitur tik saujelė. O sovietinė propaganda ir toliau svaičioja apie «nepaprastą laimę gyventi tarybinėje santvarkoje».

Nerado «rojaus»

Prieš 10 metų Aleksandravičių šeima (jis lietuvis, ji prancūzė) buvo sugrįžusi į Lietuvą, bet ten vietoje «rajaus» rado skurdą ir vargą. Aleksandravičių sovietai ištrėmė 3 metams į Sibirą Aleksandravičienę taip pat kalino 3 mėnesius. Tačiau jai, kaip prancūzei, Prancūzijos konsulato tarpininkavimo dėka, po 8 metų pastangų, pavyko išvykti į Prancúziją kartu su sūnum. Dabar žmona daro žygius, kad ir jos vyrui leistų išvykti iš Lietuvos. Ir jis buvo įsigijęs prancúzų pilietybę ir gavęs karo pensiją. E

— JAV tapo automobilio sunkiai sužeistas žur. Jonas Vaidelys. Sulaužytos abi rankos.

Baisuji Birželi minint, inž. Z. Baćelio pasakytos kalbos santrauka

O tėviškė, koks mielas kraštas,
Kurios taip netekau úmai. —
To neišreikš né vienas raštas
Tai pasakys vieni jausmai...

Taip išgyveno poetas Pranas Vaičaitis tėvynės ilgesį, išvykęs į Rusiją, mokslo siekti. Todėl lengva bus suprasti, kokius dvasinius skausmus išgyvena mûsų broliai išvežti į Sibirą, kurių ištrémimo 16 metų sukaktį mes čia susirinkome paminéti.

Nors jau 9 metus mes susirenkame paminéti to šiurpaus įvykio sukaktį, bet negausus atsilankimai parodo, kad mes ligi šiol neįsisamoninome to baisaus įvykio žalos mùsų tautai ir neatjaučiame ištremtųjų tragiškos búklės.

Dalinantis mintimis su atvykusiais, tenka pastebėti, kad daugumai mûsų kolonijos lietuvių mažai terupi mûsų tautiniai reikalai. Kad ir kartojasi minėjimai kasmet, bet juose visuomet randame ką nors naujo, kaip kad minint šeimiškas ar bažnytines šventes. Tikriems lietuviams minėjimuose norima daugiau įsąmoninti mûsų tautos išgyvenamą tragediją ir paskatinti laisvės ko vos pasiryžimą. Nesusipratusiems lietuviams, pritariantiems bolševiku elgesiui, norima pabrėžti, kad jie tuo pačiu moraliai padeda mûsų tautos budeliams. O lietuviams, nustojusiems tauti nės sąžinės minėjimai meta kaltinimą jų išdavystei ir niekšybei.

Labai apgailėtina yra, kad pastarieji suranda silpnavalius, kurie reiškia didelių simpatijų mûsų pavergėjams. Štai ir šian dien, ta baisia sukakties dieną mųsų komunistuojantieji lietuviai ruošia vengrų klube linksmą balių su šokiais.

Kam neteko pačiam matyti baisiųjų birželių įvykių, tam sunku įsivaizduoti jų siaubumą. Kultúringame pasauly, suimant didžiausį nusikaltėlį jis yra įspė jamas už ką jis suimamas ir kas jo laukia. O čia XX amžiaus raudonasis barbaras nakties me tu veržėsi į ramių lietuvių butus trauké juos iš lovų, įsakydamas per pusvalandį pasiruošti su visa šeima į ištrémimą.

Jau vien šis nuogas faktas nusako enkavedistų žvėriškųmą ir tremiamųjų siaubą. Vėlesnieji įvykiai pasireiškia dar didesniu žvėriškumu. Vežami kùdikiai, vaikai, sunkiai sergantieji, neščios moterys ir besirengia tėvynėje mirti seneliai. Kelionėje su žmonėmis elgiamasi blogiau kaip su gyvuliais. Gyvuliams yra skyria mas tam tikras vagono plotas, jie yra šeriami ir girdomi. O mûsų broliai buvo kraunami į tuos pat gyvulinius vagonus tiek kiek galėjo juos sukimšti.

Varant nebuvo parupinamas maistas ir vanduo. Ar bega lima sugalvoti žiauresnį elgesį su nieku nenusikaltusiais piliečiais. Juk tai yra paniekinimas motinystės, išniekinimas žmogaus as menybės, nuvertinamas žmogus ligi gyvos prekės. Vežant vyksta košmarinės scenos. Kūdykiai klykia, vaikai verkia, motinos iškyšusios rankas maldauja mais to ir vandens, vyrai šaukiasi per kúno ir Dievo keršto budeliams. Tik stipresnieji ir jaunuomenė, reikšdami barbarams panieką, traukia patriotiškas dainas. Jei kuris bando raminti: «Gal nuve žus į skirtą vietą elgesys pagerės, — gal į labai blogas vietas nuvež». Jam kiti atsako:

Veltui tavo mintis į svetur keliauja
Saulė nors šviesiausia bus svetur tamsi.
Čia brangiau už auksą juodos žemės sauja
Nes kiekvienoj dulkėj čia tu pats esi.

Vėliau paaiškėjo, kad virš 35.000 masėje rinktinių lietuvių, per vieną naktį ir papildomai per 3 dienas dar keletą tùkstančių buvo ištremti į Sibirą, Koluną, Vorkutą, Kazakstaną ir kitas tolimas, žiaurių klimatinių sąlygų sritis.

Per visą laiką išvežta apie 500.000 lietuvių. Išvežtųjų vietoj apgyvendinti moskoliai ir mongo lai. Sunkiausia buklė yra mûsų tautos kamieno — ûkininkų. Jie visi suvaryti į kolchozus.

Mûsų, kaip lietuvybės glo bėjų yra pareiga daugiau susiklausyti ir dirbti vien lietuvybei ir tėvynės laisvei. Tam tikslui mes turime įsteigti Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Tik per bendruomenę, kuri laiko savo nariais vi sus lietuviškos kilmės asmenis, mes galėtume pajudinti lietuviškas mases.

Per bendruomenę mes ga lėtume per metus surinkti keletą šimtų túkstančių kruzeirų ir ilgainiui sudaryti didžiulį fondą. Dalis to fondo, panaudojama laikraščiams žurnalams ir atskiriems leidiniams portugalu kalba. Padėtų surasti brazilų tarpe didelį būrį draugų ir simpatizantų kurie sudarydami visuomenės nuo monę, veiktų į parlamentus vals tybininkus, politikus ir nuteiktų juos padėti mums visokiais bûdais kovoje už Lietuvos laisvę. To fondo užtektų ne tik paminėtai propagandai, bet ir visiems kultúriniams reikalams. Tuo mes įamžintume S. Paulo lietuvių ko lonijos vardą istorijoje.

Tam darbui vienok reikalinga didžiulė talka, kuri nežino nei išnaudojimo, nei konkurenci jos, nei pavydo, nei pažeminimo. Tad visi talkoje į darbą už mûsų žemę numyléią...

S. Paulo, 1957. VI. 18.

★

— Laikraščiai rašo, kad Len kijos spaudoje kaskart daugiau pasirodo straipsnių nukreiptų prieš S. Rusiją. Todėl sovietai paskutiniu laiku beveik neįsileid žia lenkų laikraščių į savo teritoriją.

— Vietos spaudoje pasirodė gandų apie būsimus pasikeiti mus Brazilijos valdžioje. Kiek tie gandai turi pagrindo, tikrai nežinoma, bet galimas dalykaa, kad įvyks pasikeitimų kaikuriose ministerijose.

VILA BARROS

Parduodami sklypai, tinkami gyvenimui ir industrijai. Ilgam išsimokėjimui, be procentų.

Grynais pinigais parduodame su didelėm nuolaidom. Sklypai ligus, sausi ir geras oras; sklypų žemė yra užregistruota Decreto Lei Nr. 58.

Pardavimai ir informacijos, šeštadieniais, sekmadieniais ir šventadieniais su

CARLOS KORKISCHKO

Rua Santa Izabel, 1.953 Guarulhos. Šita gatvė prasideda nuo Via Montero Lobato. 167. Korespondencijai: Caixa Postal 4444 São Paulo.

GEROS ŽINIOS

Jau galite padėti savo artimiesiems Lietuvoje ir Sibire.

Skubiai išsiunčiame aprangą, maistą, medžiagas megstinius, vilną, odą batams ir vaistus.
Turime visų medžiagų pavyzdžius!
Laike 6-8 savaičių siuntiniai pasiekia Lietuvą. Oro paštų 2-3 savaitės.
Siuntėjas gaus gavėjo parašu patvirtintą pakvitavimą.
Visi persiuntimo mokesčiai ir muitas apmokami čia, gavėjas nieko neturi mokėti.
Siuntiniai pilnai apdrausti: žuvus grąžiname pinigus arba pasiunčiame naują.

KREIPKITĖS PAS:

Jonas Valavičius Rua Pe. Bened. de Camargo 698 Penha
Al. Boguslauskas Rua F. Ant. de Guadalupe 14 V. Zelina
Rašykite: Caixa Postal 403 — São Paulo.

Siuntiniai į Lietuvą

Atliekame

visus elektros instaliacijos darbus. Patiekiame apskaičiavimus.

Antonio
Raulickis
TEL. 63-5740
Rua Aida 189
Ipiranga
São Paulo

Nuostabioji Brazilija

Pažadėk žodžiais, išpildyk širdim.

Pau Brasil

Medis davęs Brazilijai vardą

Šalis, kurią lietuviškai vadinam Brazilija, dabartinių jos gyventojų kalboje, t. y. portugališkai vadinasi Brasil. Jos vardą taip turime rašyti ir adresuose - ant laiškų vokų. Brasil yra tik rasis jos vardas, lygiai kaip ir mūsų Tėvynės vardas yra Lietuva, o ne Litwa, Lituania ar Li tauen.

Brasil yra jau trečias iš eilės šiai šaliai duotas vardas. Pedro Alvares Cabral 1500 m. radęs Atlante naują žemę, toli nuo Europos ir Afrikos krantų, manė aptikęs naują salą ir ją pavadino Vera Cruz sala. Po ke lių metų paaiškėjus, kad čia yra naujas kontinentas, ir gavo vardą A Terra da Santa Cruz — Šv. Kryžiaus Žemė.

Toji žemė buvo apgyventa indėnų: Tupi, Guarani, Ges ir kitų giminių, kurios susiskal džiusios į daug tautų-tribų, turė jo savas ir savotiškas valstybes. Tos tautos dažnai kariaudavo tarp savęs, o taikos metu vesda vo mainų prekybą. Prekybos ry šius tuoj užmezgė ir su užjūrio tautomis — portugalais, prancū zais, olandais ir ispanais, kurių laivai vis dažniau ėmė lankyti Naująjį Pasaulį.

Nuo pat pirmųjų Kolumbo, Cabralo, Magalhaeso, Ame rico ir kitų jūreivių, pirklių ir keliautojų aventuristų apsilankymų, Amerika pagarsėjo kaip auk so sidabro, deimantų ir kitų pa sakiškų gėrybių žemė. O tuose jos plotuose, kur dabar turime Federalinę Brazilijos Valstybių Respubliką, be visų kitų gėry bių, buvo aptiktas ir labai bran gus kraujo spalvos medis. Iš to tių medžių Europoje ir Azijoje tada buvo gaminami patys bran giausi raudoni dažai. Raudoni rubai, vilnoniai, šilkiniai, medvil niniai, net raudonos drobės, ta da buvo didžiausias papuošalas karališkų šeimų, didikų, dvasi ninkų ir bajorų rubai. Iš to kra ujo spalvos medžio pagaminti dažai jų rubams suteikdavo skaisčią purpuro spalvą.

Raudonas medis augo To limuose Rytuose: Indokinijoj, In dostane, Malajų salose, Japoni joj, šiek tiek ir Afrikoje. Kol pa siekdavo Romą ir V. Europą jis buvo vežamas laivais į Raudo nąją jūrą, paskui jau supjausty ta į nedidelius gabalus, suskal dyta į pliauskas jaučių, mulų ir kupranugarių karavanai perneš davo į Viduržemio jūros uostus, kur vėl budavo sukraunamas į laivus, nes Sueso kanalo tais laikais dar nebuvo. Kitas kelias ėjo iš Kinijos per Mongoliją, Rusi jos stepes ir Lietuvos Imperijos plotus. Vėliau buvo surastas tre čias pats patogiausias kelias, apiplaukiant aplink Afriką.

Ta brangioji prekė, raudo nas medis, tada Europoje buvo vadinama keliais vardais. Italijos muitinių užrasuose iš 1193-1319 m. jis buvo vadinamas: bresil, brecillis, bracire, brasilly, brasili se ir brasili. Ispanijoj jis buvo vadinamas bakham, o į lotynų kalbą verčiamas bresilium vardu Malajų salose vietiniai gyvento jai vadindavo «šappan», t. y. raudonas.

Vasco de Gama aprašyda mas savo keliones į Indijas jį vadina brasyll. O botanikoj mini mas cisalpina echinata ir cisalpi na Brasiliensis vardu. Yra trys rušys: kolumbinė Ceilono saloje, amari Sumatroje, seni Indonezi joj. Auga iki 15 m. aukščio, tu ri ilgas šakas, plačią viršunę, pilką žievę, sudėtinius lapus, pa našius į vikmedžio ir lietuviško uosio; žiedai geltoni, maži, susi pynę kekėmis; po žaliais lapais, prie kotelio turi po dygį, panašų į mažus erškėčių dygius. Medie na duoda raudonus dažus ir la bai plačiai pritaikoma pramonė je, ypač baldų gamyboje. Iš bra sil medžio pagaminti baldai ne dažomi: jis turi savo prigimtą spalvą ir nuglūdytas žvilga lyg purpuras.

Amerikos atradėjai šitų medžių rado ir Naujojo Pasau lio miškuose. Raudonmedžiai nė ra socialūs, jie nesiburia į dides nes grupes, vienalyčius miškus, kaip pav. eglės, pušys, alksniai, net ąžuolai, bet auga pavieniai tarp kitų medžių. Vienok gana daug jų buvo aptikta P. A. Cab rato atrastoje Šv. Kryžiaus že mėje. Dėl jų varžėsi 4 valsty bės: Portugalija, Ispanija, Pran cūzija ir Olandija. Pirklių apmo kami medininkai veržėsi į miš kus, jieškojo brasilų, kirto juos ritino į laivus, o šie vežė į se nąją, kraujo spalvą mylinčią Europą. Visur tik ir skambėjo tas taip brangaus medžio vardas «brasil». Ir Šv. Kryžiaus žemė, kur pagal pirklių ir jūreivių pask leistą gandą, augo tų medžių miškai vos po kelių dešimčių metų pradėta vadinti «Terra do pau brasil», o kiek vėliau — Bra sil. Mes šį vardą sulietuvinom į Brazilija, nes pagal mūsų kal bos reikalavimus sakome: Vokie tija, Rusija, Švedija.

Be tikrojo pau brasil yra ir falsyvas pau brasil medis. Iš sa vo lapų, žiedų, ūgio ir žievės jiedu labai panašūs. Ir falšyva sis nepritrusiai akiai, nieko ne siskiria nuo tikrojo.

Mūsų laikais tikrųjų brasi lų kiek daugiau aptinkama tik tolimuose Goias ir Mato Grosso miškuose, kur medininkų kirvis senovėje jų nepasiekė. Pajūryje ir visur kur tik buvo prieinama, jis tapo išnaikintas. Brasil med žių pavyzdžius randame tik Ti juko kalne, prie Rio de Janeiro, ir pasodintus kai kurių miestų aikštėse. Kai kas tvirtina, kad S. Paulyje brasil medžiais apsodin ta Ipirangos avenida ir 9 de Jul ho avenidos dalis. Bet iš tikrųjų šie medžiai yra falšyvieji brasi lai, taip vadinami sibiripunos.

A. Vg.

— Brazilijoj paskutiniu lai ku smarkiai pakilo elektros jė gos gamyba, o kartu su tuo ir bendras įvairių pramonės šakų išsivystimas. Didelį progresą da ro sunkioji pramonė S. Paulo, Rio de Janeiro ir Minas Geraes estaduose.

— Amerikos generalinio štabo viršininkas admirolas Rad ford yra priešingas dėl karinės paramos Jugoslavijai. Jis mano, kad maršalo Tito pažadais nega lima pasitikėti.

PADĖKITE

Savo giminėms ir pažįstamiems Europoje (Lietuvoje ir kituose kraštuose) nusiunčiant jiems drabužius naujus ar vartotus, vaistų, maisto, kakavos, kavos bet kokį kie kį, taip pat galima siųsti angliškos medžiagos rūbams 3 metrus, pinigus, sumokant čia cruzeirais, o tenai gaus rubliais.

Sumokam visus muitus! Kreiptis: Av. S. João, 324 ap. 501 5-tas aukštas (prie Centralinio Pašto), Telefonas 34-6427 kiekvieną dieną iki 20 val., taip pat šeštadieniais ir sekmadieniais.

VIENINTĖLĖ LIETUVIŠKA KELNIŲ DIRBTUVĖ «ZAPAS»

São Paulyje.

Pardavimas tik urmu. Puikus pasiuvimas. Didelis pasirinkimas vyriškų kelnių.

Jonas Zapereckas

Telefonas 37-9278

Rua Tres Rios, 281 — São Paulo

ARISTOCONTABIL LTDA.

Contabilidade e Assuntos Fiscais

ROMAN GALESKAS

Diretor

Contratos - alterações - Distratos - Sociedades Anônimas - Impôsto de Renda - Aberturas e Encerramentos de firmas - contabilidade em geral.

Rua Alvares Penteado, 184 - 2º andar sala 201 - Tel. 33-4564 São Paulo

Skaitytojai apsimokéje savo prenumeratas

219 — Antanas Girnius už 19 56-57 Cr$ 300,00 iš Rio.

220 — Francisco Šukys už 19 57 Cr$ 200,00 iš Rio.

221 — V. Česna už 1957 Cr$ 200,00 iš Guayanazes.

222 — F. Čemerka už 6 mėn. Cr$ 75,00 iš Guayanazes.

223 — J. Augonis už 1956-57 Cr$ 300,00 iš S. Paulo.

224 — S. Kumpis už 1957 Cr$ 200,00 ir paramos Cr$ 300,00 iš Rio.

225 — V. Vyčas už 1957 Cr$ 200,00 iš Rio.

226 — Ana G. Sa už pusmetį Cr$ 90,00 iš Taubatė.

227 — J. Žaidys už 1957 Cr$ 200,00 iš Rio.

228 — S. Jurgutis už 1957 Cr$ 200,00 iš Rio.

Visiems apsimokėjusiems tariame širdingą ačiū!

«Žinių» Administracija

Pinigus už prenumeratas siųsti šiuo adresu:

Alexandre Bumblis
Av. Tiradentes, 1030
São Paulo

INFORMACINIS SKYRIUS

Lietuvos Pasiuntinybė Rio de Janeire Av. Erasmo Braga, 277 6-o andar sala 609.

Tipografija «BALTICA» Alexandre Bumblis A. Tiradentes 1030, S. Paulo Tel. 37-5614.

Metalurgica «LITUC» Ltda R. Ilansa, 822 S. Paulo Tel. 63-5267 ir 63-5269.

Fabrica de Elastico «NEVADA» Antonio Serbenta R. Manuel Pereira Lobo,341 S.Paulo.

Lietuvos Konsulatas nuo 13-17 val. Rua Dom Josė de Barros 168-5o Tel.32-0960 S.Paulo

Industria de Maquinas Trança deiras Lionginas Spuras R. S. Josė do Barreiro 342 Belem S.P.

Farmacia «RENO» Juozas Lukoševičius, Rua Reno, 15 Tel. 63-1575 São Paulo.

Perkame rašomasias mašinas. Mašinraščio kursai. R. Dr. Cincinato Pamponet 204 antras aukštas salė 7 Lapa.

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

Parduoda įvairiausią statybos medžiagą.

Čia rasite viską, kas reikalinga Jûsų namui pradedant ir baigiant statyti.

Rua Costa Barros, 34-C

Baldų krautuvė Jakutis & Lapienis Ltda., parduoda geriausius baldus grinais ir išsimokėjimui.

Rua Costa Barros, 109

Vila Alpina — São Paulo

Pajieškojimas

Aleksandras Šnioka pajieško Joną ir Mataušą Navikus, kilusius iš Šilaikių kaimo, Rokiškio apsk. Atvyko į Braziliją 1926-27 m. gyveno S. Pauly. Prašome atsiliepti ar žinantiems apie jų likimą pranešti į «Žinių» redakciją. Teiraujasi giminės iš Lietuvos.

Korespondentai

— Peišoto Paukštis iš Franca miestelio rašo, kad «Usina Peixoto» elektros jėgainė jau veikia. Jos atidarymo dalyvavo pats respublikos prez. Juscelino Kubitschek. Bet darbai dar nebaigti ir vis atsiranda naujų. Vos paleidus jėgainę į darbą pastebėta, kad vanduo sunkiasi iš po pylimo ir graso sugriauti visą užtvanką. Taigi darbo bus dar metams laiko. Iš lietuvių šioje kompanijoje čia liko dirbti tik J. Paukštis.

— Skaitytojas A. J. iš Paranos prašo paaiškinti ką reiškia visi tie žodžiai sudėti perdėm iš didžiųjų raidžių, kaip SSSR, JAV, UNESCO. VLIK as, ALT, ir daugybę kitų. Klausia ar negalima pakeisti juos visiems skaityto jams suprantamais žodžiais. Kitame numeryje redakcija duos tų taip dažnai vartojamų simbolų lentelę su pilnais pavadinimais.

Šalnos Paranoj

Pas mus Paranoje prasidėjo šalnos. Ponta Grossa apylinkėse būna net 3 laipsniai šalčio. Tarp kavos augintojų čia yra daug lietuvių kai kurie jų p.p. Norvilai, Vaišvilai, Gliebus, Vilkas ir J. Selickas (už Maringos) turi po kelias dešimtis, kiti arti šimto tūkstančių kavos krūmų. Gresia pavojus, kad tos šalnos pridarys daug nuostolių ir mūsų tautiečiams.

Kiti lietuviai ūkininkai, kurie susispietę į kelias vietas gyvena Curitibos geležin kelio ruože prie Sanges ir kitur. Verčiasi ryžių, kukurūzų ir pupų ūkiu. J. J-is

▲

— S. Paulyje kasdiend surenkama 4.500 kub. m. visokių atmatų. Daugiausia popierių, stiklų, vielų, skardinių dėžių, geležgalių, odos nuoraižų, audinių atkarpų, senų rūbų, avalynės ir kitko. Tų atmatų per metus išmetama už 200 milijonų kruzeirų.

— Per 1956-tus metus susisiekimo nelaimėse S. Paulyje žuvo tik 223 žmonės ir 3.428 buvo sužeisti.

— Pagal statystikos žinias 1956 metais Brazilijos stambioji pramonė žymiai padidėjo ir jos produkcija pakilo. Ypač pakilo geležies, plieno, aluminijaos, cimento ir popieriaus produkcija.

— Skandinavų žiniomis Maskva iš Baltijos ištraukia karo laivyną, nes bijo, kad nebūtų užkluptas, kaip katė maiše.

Paieškomas

Kas žino kur randasi Jonas Kuzma, sūnus Salomėjos ir Jono Kuzmos, kilęs iš Dusėtų. Praneští V. Vilkauskui Rua Prof. Gustavo P. de Andrade, 1 V. Zelina S. Paulo.

LSB susirinkimas

1957 m. liepos mėn. 7 d. šaukiamas Lietuvių Sąjungos Brazilijoj visuotinis narių susirinkimas, 16 val., Rua Lituania, 67. Visų narių dalyvavimas būtinas, nes bus svarstomi svarbūs Sąjungos reikalai Kiekvieno nario pareiga dalyvauti susirinkime.

Valdyba

Są-gos nariams churrasco

Birželio 30 d. (per Petrines), sekmadienį Lietuvių Sąjungos Brazilijoj Valdyba rengia visiems nariams ir jų šeimoms churrasco, Mooca mokyklos kieme, Rua Lituania, 67, 15 val. Bus taip pat muzika ir pasilinksminimai. Neužmirškite nariai atsivesti savo šeimos narius.

"Tėvynės Garsai"

Vienintėlis Lietuviškos Muzikos Pusvalandis Girdimas Visoj Pietų Amerikoj!

Radio Difusora, São Paulo PRF-3 960 KC. ZYB-7 49m. ir ZYB-9 19m. **SEKMADIENIAIS** nuo 10:15 iki 10:45 lietuviška muzika plokštelėmis ir nuo 10:45 iki 11:00 — Nauja Programa:

"BRAZILIJOS LIETUVIAI INTERPRETUOJA LIETUVIŠKĄ MUZIKĄ"

Speciali **"CAFÉ SELETO"** programa visiems! Gali užsirašyti ir dalyvauti visi lietuviai! Nuo 10 val. kviečiame atsilankyti į **Difusora** (Sumarė), studio «B». Kiekvieną sekmadienį bus skirstoma 10 dovanų! Prisiuntę 2 tuščiu **"CAFÉ SELETO"** voku į Caixa Postal 403, irgi dalyvausite premijų paskirstyme!

Priimame komercinius skelbimus ir pasveikinimus su plokštelėmis!

Adresas: Caixa Postal 403 Telef. 37-2265 | Vadovauja "Tėvynės Garsai" Kolektyvas.

São Paulo

Žinios

Vienas egzempliorius — Cr. 3,00
Prenumerata metams — Cr. 200,00
Uzsienyje — dol. 5
Pinigus siusi:
Alexandre Bumblis
Av. Tiradentes, 1030, São Paulo
Brasil

Composto e impresso:
Av. Tiradentes, 1030 S. Paulo

Skaudžioje nuliûdimo valandoje, Paukščių ir Naruševičio šeimoms, dėl jų brangios mamytės

A. A. Marijos Paukštienes

mirties, reiškiame giliausią užuojautą.

V. J. V. Pundzevičiai

PAS MUS – KOLONIJOJ

— Jaunimo Šventės rengėjai per «M. L.» pranešė, kad V. Beloje neranda jokio jaunimo burelio. Seniau ten veikė muziko J. Kaseliûno vedami lietuviukų popiečiai, todėl jeigu jie jau apleisti, tenka tik apgailėti. Kultûrinės veiklos bare vilabieliečiams galėtų patalkinti ir jų kaimynai iš V. Zelinos. J. Kp.

— Praeitą šeštadienį, Bom Retiro lietuvių jaunimo mokykla turėjo pasilinksminimą p.p. Mikalkėnų namuose prie Av. Tiradentes.

Š. Amerika klauso «Tevynes Garsus»

«Žinių» skaitytojai mums praneša, kad gautuose laiškuose nuo giminių iš Los Angeles jiems rašoma:

«Lietuvių radijo pragrama «Tėvynės Garsai» puikiai girdima Š. Amerikoj ir Los Angeles lietuviai jos su malonumu klauso kiekvieną sekmadienį. Rašo, jog perdavimas per Radio Difusora yra labai geras ir programa yra daug geresnė negu vietinės lietuvių programos».

Tai labai maloni naujiena ne tik S. Paulo, bet ir visos Brazilijos lietuviams.

Dėmesio

Antanui Ivoškai laiškas. Grįžo siuntiniai iš Lietuvos Petrui Strumskiui ir Bulbaus kienei. Kreiptis: Av. S. João, 324 ap. 501 5-tas aukštas.

Sekantis "ŽINIŲ"

num. išeis liepos 13 d.

Moinho Velho

Sekmadienį M. Velho lietuviai vietos bažnyčioje turėjo lietuviškas pamaldas ir atliko bendrą Velykinę išpažintį. Mišias atlaikė ir pamokslą pasakė kun. J. Šeškevičius. Giedojo a. a. T. V. Mikalausko vardo M. Velho lietuvių Vargo Mokyklos mokiniai, pritarė jiems bažnyčioj buvę broliai ir tėvai. Į bažnyčią negalėjo atvykti tautietis Juozas Deveikis, kuris jau kelinti metai serga ir guli savo namuose. Todėl po pamaldų, kun. J. Šeškevičius visų lietuvių lydimas nunešė Šv. Sakramentą ligoniui į namus. Šis lietuvių solidarumas sujaudino visą apylinkę. J. Deveikis kuris žmonai mirus pats vienas užaugino gražią lietuvišką šeimą. šia proga buvo savo tautiečių ypatingai pagerbtas.

Susirinkimas

Artėjančiai Dariaus ir Gireno minėjimo šventei tinkamai paruošti, kviečiamas liepos 15 d. 19.30 val. LSB patalpose Mokoje, visų organizacijų ir komitetų pirmininkų susirinkimas. Šventę numatoma suruošti liepos 21 d.

Iniciatoriai

Sao Paulo švente
ir lietuviai

Šiais metais S. Paulo Novembro de Julho šventė bus labai iškillmingai švenčiamas. Visų iškilmių pradžia bus liepos 7 d. 21 val. Pacaembu stadione. Lietuviai pakviesti dalyvauti S. Pauly esančių tautų pasirodyme. Programą transliuos visos televizijos ir radio stotys. Lietuviai pasirodys su tautiniais šokiais p. J. Guigos vadovaujami.

Gedulo minejimas

Š. m. kaip ir kiekvienais visos S. Paulo organizacijos suruošė birželio 16 d. minėjimą Mokoje.

Minėjimą atidarė LSB pirm. p. J. Čiuvinskas. LKB Choras sugiedojo Brazilijos Himną. Lietuvos Konsulas p. A. Polišaitis pasakė įžanginę kalbą. Dar kalbėjo klebonas kun. P. Ragažinskas ir S. Paulo miesto valdžios atstovas dr Paulo Tarso. Pagrindinis minėjimo kalbėtojas buvo inž. Z. Bačelis (jo kalbą dedame atskirai. Red.)

Meninę dalį pradėjo M. Vinkšnaitienė paskaitydama dienai pritaikintą eilėraštį. Solistai K. Ambrozevičius ir Laurinaitis akompanuojant F. Girdauskui padainavo po dvi dainas. LKB Choras vadovaujamas F. Girdausko sudainavo penkias dainas užbaigdamas minėjimą Lietuvos Himnu.

Kalbant bendrai apie šį minėjimą tenka pažymėti, kad buvo labai gerai paruoštas. Salėje vyravo tikrai kilni su kaupta šventinė nuotaika.

Nepap-tas šuraskas

Šį sekmadienį Mokoje 15 val. LSB Valdyba ruošia šuraską ne tik S-gos nariams su šeimom. bet pakviesta ir visų organizacijų valdybos. Iš tikrųjų labai gražus pasiryžimas darniam suartėjimui. Tai bene bus pirmas mûsų kolonijoj draugiškumo šuraskas.

Nauji vaistai

Dr. Hamo Umezava, japonas išrado naują vaistą, kurio pagelba sekmingai gydomi džiovininkai. Jis pavadintas canamicina ir jau išbandytas gydant džiova sergančias peles.

Vila Zelinoj

Praeitą sekmadienį V. Zelinoje, gimnazijos salėje buvo suvaidinta «Viršininkienė» Vaidino iš Parque das Nações atvykęs lietuvių jaunimas. Šį veikalą, kurį jau jie vaidino su pasisekimu antrą kartą režisavo mok. St. Jurevičius. Pirmą kartą jis buvo parodytas publikai birželio 1 d. P. das N.

Vaidinimas buvo puikiai suvaidintas ir niekas nesigailėjo, kad atėjo sekmadienio popietę praleisti savųjų tarpe, pamatyti ir įvertinti mûsų jaunimo pastangas šiame taip brangiame darbe. Pelnas buvo skirtas klebonijos reikalams. VP

★

— Sekančiame «Žinių» numeryje talpinsime įdomų straipsnį iš ELTOS, «Lietuviai buvo mûsų Raudonasis Kryžius». Trylikos vokiečių belaisvių įžadas Panevėžyje.

— Lietuvoje dabar išeina 137 periodiniai leidiniai, kurių bendras vienkartinis tiražas siekia 859.000 egz. Vilniaus «Tiesa» turinti arti 200.000 skaitytojų. Tuos skaičius paskelbė Vilniaus radijas gegužės 5 d. Tąją dieną okupuotoje Lietuvoje buvo «spaudos diena».

Atitaisymas

Praeitame «Žinių» numeryje tilpo nepilnas pranešimas, «T. G.» atsiprašome ir talpiname antrą kartą tą patį pranešimą nesutrumpintai, kuris seka:

«Tėvynės Garsai» Radio kolektyvas 4. 6 1957. įvykusiame posėdy priėmė Lietuvos Konsulo A. Polišaičio atsistatydinimą iš pirmininko pareigų ir padėkojo jam už nuveiktus darbus. Nutarta ir ateityje glaudžiai bendradarbiauti. Lietuvos Konsulas A. Polišaitis pasižadėjo esant reikalui ir toliau «Tėvynės Garsams» padėti.

Lietuvių Sąjunga Brazilijoj

1957 m. rugpiûčio mėn. 10 d., Rua Lituania, 67 - Mooca, rengia puikų

VAKARĄ

Programoje bus vaidinimas, šokiai, dainos. Šokiams gros gera muzika, kuri patenkins ir jaunimą ir senimą. Šokiu metu bus lošimai — loterija gražių ir brangių fantų. Nepraleiskime šios progos pasilinksminti, susitikti su pažįstamais ir maloniai laiką praleisti savųjų tarpe prie turtingo bufeto.

Rugpiûčio mėn. 10 d., Rua Lituania, 67 — Mooca.

Žinios
SEMANARIO LITUANO Noticias
AV. TIRADENTES, 1030 - Tel. 37-5614 - S. Paulo